OZGURKONAKCİ.COM · LOJİSTİK REHBERİ · 48

Ders haritası: üniversitelerde lojistik dersleri ve rehberdeki karşılıkları

71 kurum, 93 program, 934 ders ve modül: hangi konular okutuluyor, rehberde nerede anlatılıyor?

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Başlangıç · Sürüm: 11 Kasım 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: **https://ozgurkonakci.com/rehber/ders-haritasi/**

KISA CEVAP

Bu harita, Türkiye'de ve yurt dışında 71 kurumun 93 programında okutulan 934 lojistik, dış ticaret, denizcilik ve tedarik zinciri dersini ya da sertifika modülünü 62 konu başlığında topluyor. Her konu için kaç programda ayrı ders olarak okutulduğu, örnek dersler ve kaynak bağlantıları ile rehberde hangi sayfada anlatıldığı gösteriliyor. En yaygın konular tedarik zinciri yönetimi, liman ve terminal işletmeciliği, lojistiğe giriş, denizcilik temelleri, taşıma modları ile satın alma.

Bu harita ne gösteriyor?

Lojistik bölümlerinde hangi dersler okutuluyor, bir konu kaç programda ayrı ders olarak yer alıyor ve rehberde nerede anlatılıyor? Bu sayfa bu üç soruyu birlikte yanıtlıyor.

Kasım 2026'da beş ayrı tarama yapıldı: Türkiye'de lisans programları, Türkiye'de ön lisans ve açık öğretim programları, Avrupa ve Birleşik Krallık, Amerika, Asya ve açık dersler ile mesleki sertifikalar (FIATA, IATA, ICS, CILT, ASCM, ICC, gümrük müşavirliği sınavı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu yeterlilikleri). Toplam **71 kurumdan 93 program ve 934 ders ya da modül** kaydedildi ve bu dersler **62 konu başlığında** toplandı.

Nasıl okunur?

- Her kart bir müfredat konusudur. Kartın üstünde konunun rehberdeki durumu yazar: **rehberde ayrı konu**, **rehberde bölüm olarak** ya da **rehberde henüz yok**.
- İki sayı verilir: konunun **ayrı ders** olarak okutulduğu program sayısı ve konunun bir dersin **içinde** işlendiği program sayısı.
- Renkli çubuk, konunun hangi bölgelerde okutulduğunu gösterir.
- Kartı açınca en çok 8 örnek ders görünür: ders adı ve kodu, kurum ve program, kaynak bağlantıları. "Ders içi konu" etiketi, konunun o dersin ana konusu değil bir bölümü olduğunu gösterir.
- Üstteki süzgeçlerle konu, ders ya da kurum adı arayabilir, bölgeye ve rehberdeki duruma göre süzebilirsiniz.

Müfredat konusu	Ayrı ders olan program	Ders içinde işleyen program	Rehberde
Tedarik zinciri yönetimi: kavram ve strateji	43	60	Rehberde ayrı konu: Tedarik zinciri temelleri
Liman ve terminal işletmeciliği	38	49	Rehberde ayrı konu: Limanda yük nasıl ilerler? Liman ve terminal işleyişi, taraflar ve masraflar
Lojistiğe giriş ve lojistik yönetimi	32	64	Rehberde bölüm olarak: Tedarik zinciri temelleri
Deniz taşımacılığı ve denizcilik işletmeciliği temelleri	31	50	Rehberde bölüm olarak: Denizcilik piyasaları ve navlun döngüleri
Ulaştırma sistemleri ve taşıma modlarının karşılaştırılması	28	63	Rehberde ayrı konu: Taşıma modu nasıl seçilir? Deniz, hava, karayolu ve demiryolu karşılaştırması
Satın alma ve tedarikçi yönetimi	28	52	Rehberde ayrı konu: Satın alma ve tedarikçi seçimi: toplam varış maliyeti nasıl hesaplanır?
Lojistik bilgi sistemleri ve dijitalleşme	26	51	Rehberde bölüm olarak: Dijital lojistik ve elektronik konşimento (eBL)
Yöneylem, optimizasyon, rotalama ve simülasyon	26	46	Rehberde bölüm olarak: Fiyatlama ve karar modelleri
Depo yönetimi, WMS ve malzeme elleçleme	25	51	Rehberde ayrı konu: Depo ve envanter yönetimi
Gümrük mevzuatı, rejimler ve beyan	23	36	Rehberde ayrı konu: GTİP ve gümrük rejimleri
Sürdürülebilir ve yeşil lojistik	22	44	Rehberde ayrı konu: SKDM (CBAM) ve sürdürülebilir lojistik
Kargo/deniz sigortası, P&I ve genel avarya	22	37	Rehberde bölüm olarak: Taşıyıcının sorumluluğu ve kargo sigortası
Dağıtım kanalları ve perakende lojistiği	19	37	Rehberde henüz yok
Dış ticaret işlemleri ve ihracat-ithalat süreci	19	35	Rehberde ayrı konu: İlk ihracat ve ithalat: adım adım yol haritası
Uluslararası ticaret: kuramlar, politika ve kurumlar	18	44	Rehberde bölüm olarak: Dış ticaret kuralları ve standartları
Deniz hukuku ve uluslararası denizcilik sözleşmeleri (IMO, SOLAS, MARPOL)	18	19	Rehberde bölüm olarak: Dış ticaret kuralları ve standartları
Üretim ve operasyon planlama (MRP, kapasite)	17	34	Rehberde henüz yok

Müfredat konusu	Ayrı ders olan program	Ders içinde işleyen program	Rehberde
Tehlikeli madde (IMDG, ADR, IATA DGR)	17	25	Rehberde ayrı konu: Tehlikeli madde taşımacılığı: IMDG ve ADR
Hava kargo ve havayolu taşımacılığı	15	34	Rehberde ayrı konu: Hava kargo: AWB ve ücrete esas ağırlık (desi)
İntermodal, kombine ve çok modlu taşımacılık	15	32	Rehberde ayrı konu: İntermodal ve kombine taşımacılık
Gemi işletmeciliği, filo yönetimi ve gemi finansmanı	15	23	Rehberde henüz yok
Charter (gemi kiralama), brokerlik ve laytime	15	19	Rehberde ayrı konu: Charter (çarter), laytime ve gemi demurajı
Tedarik zinciri riski ve dayanıklılık	14	53	Rehberde bölüm olarak: Tedarik zinciri temelleri
Ticaret hukuku ve uluslararası satış sözleşmeleri	14	41	Rehberde bölüm olarak: Incoterms® 2020
Denizcilik ekonomisi ve navlun piyasaları	13	23	Rehberde ayrı konu: Denizcilik piyasaları ve navlun döngüleri
Taşıma hukuku ve taşıyıcı sorumluluğu (Lahey-Visby, CMR, Montreal, CIM)	12	21	Rehberde ayrı konu: Taşıyıcının sorumluluğu ve kargo sigortası
Dış ticaret finansmanı, teşvikler ve devlet destekleri	10	34	Rehberde ayrı konu: İhracat finansmanı, devlet destekleri ve ihracat bedeli
Ulaştırma ekonomisi, politikası ve ulusal taşıma mevzuatı	10	21	Rehberde bölüm olarak: Uluslararası karayolu taşımacılığı: CMR, komple ve parsiyel yük, geçiş belgeleri
E-ticaret lojistiği, kargo-kurye ve son kilometre	10	16	Rehberde bölüm olarak: E-ihracat ve mikro ihracat: BGB (ETGB) ile küçük gönderi ihracatı
Tedarik zinciri analitiği ve veri bilimi	10	13	Rehberde henüz yok
Lojistik maliyetleri, fiyatlama ve performans ölçümü (KPI)	9	52	Rehberde bölüm olarak: Fiyatlama ve karar modelleri
Envanter (stok) yönetimi	8	47	Rehberde ayrı konu: Depo ve envanter yönetimi
Tedarik zinciri ağ tasarımı ve tesis yer seçimi	8	31	Rehberde henüz yok
Konteyner ve düzenli hat (liner) taşımacılığı	8	28	Rehberde bölüm olarak: Deniz konteyneri tipleri ve ölçüleri
Freight forwarding (taşıma işleri organizatörlüğü) ve operasyon	8	25	Rehberde ayrı konu: Freight forwarder ne yapar?

Müfredat konusu	Ayrı ders olan program	Ders içinde işleyen program	Rehberde
İnsani yardım ve afet lojistiği	8	11	Rehberde henüz yok
Talep tahmini ve satış-operasyon planlaması (S&OP)	7	37	Rehberde bölüm olarak: Tedarik zinciri temelleri
Kalite yönetimi ve yalın yaklaşım	6	25	Rehberde henüz yok
Ambalajlama, yük emniyeti ve yükleme	6	24	Rehberde bölüm olarak: Konteynere yükleme ve istifleme
Gemi acenteliği	6	16	Rehberde bölüm olarak: Dış ticaret ve lojistiğin tarafları
Dış ticaret işlemleri muhasebesi	6	11	Rehberde henüz yok
Karayolu taşımacılığı ve CMR	5	31	Rehberde ayrı konu: Uluslararası karayolu taşımacılığı: CMR, komple ve parsiyel yük, geçiş belgeleri
Enerji, emtia ve tanker lojistiği	5	19	Rehberde henüz yok
Lojistik hizmet pazarlaması, satış ve müşteri ilişkileri	4	34	Rehberde ayrı konu: Lojistikte pazarlama temelleri
Demiryolu taşımacılığı ve CIM	4	27	Rehberde bölüm olarak: İntermodal ve kombine taşımacılık
Tersine lojistik ve döngüsel ekonomi	4	24	Rehberde henüz yok
Dış ticarette vergilendirme ve gümrük vergileri	4	15	Rehberde ayrı konu: İthalatta gümrük vergisi nasıl hesaplanır?
Emniyet, güvenlik ve İSG (ISPS, tedarik zinciri güvenliği)	3	34	Rehberde bölüm olarak: GTİP ve gümrük rejimleri
Taşıma belgeleri ve konşimento	3	24	Rehberde ayrı konu: Konşimento (bill of lading)
Lojistikte dış kaynak kullanımı (3PL/4PL) ve hizmet sözleşmeleri	3	20	Rehberde bölüm olarak: Depo ve envanter yönetimi
Serbest bölgeler, antrepo ve ekonomik etkili rejimler	3	19	Rehberde bölüm olarak: GTİP ve gümrük rejimleri
Ticaret uyumu, yaptırımlar ve ihracat kontrolü	3	15	Rehberde bölüm olarak: Hedef ülke rehberi: ithalat gereklilikleri
Dış ticaret belgeleri (fatura, çeki listesi, menşe belgeleri)	3	15	Rehberde bölüm olarak: İlk ihracat ve ithalat: adım adım yol haritası
Ödeme yöntemleri, akreditif ve banka teminatları	2	23	Rehberde ayrı konu: Dış ticarette ödeme yöntemleri ve akreditif

Müfredat konusu	Ayrı ders olan program	Ders içinde işleyen program	Rehberde
Kambiyo mevzuatı ve kur riski	2	14	Rehberde bölüm olarak: İhracat finansmanı, devlet destekleri ve ihracat bedeli
Dış pazar araştırması ve uluslararası pazarlama	2	8	Rehberde bölüm olarak: Hedef ülke rehberi: ithalat gereklilikleri
Lojistik merkezleri ve lojistik köyleri	2	7	Rehberde henüz yok
Incoterms ve teslim şekilleri	1	17	Rehberde ayrı konu: Incoterms® 2020
Soğuk zincir ve ısı kontrollü lojistik	1	4	Rehberde ayrı konu: Reefer konteyner ve soğuk zincir
Proje kargo ve gabari dışı yükler	1	3	Rehberde ayrı konu: Proje taşımacılığı ve gabari dışı yükler
Tarife sınıflandırması (GTİP), gümrük kıymeti ve menşe	0	25	Rehberde ayrı konu: GTİP ve gümrük rejimleri
Transit ve gümrük transiti (NCTS, TIR)	0	8	Rehberde ayrı konu: Transit taşımacılık ve gümrük transiti

Öne çıkanlar

En çok programda ayrı ders olarak okutulan konular tedarik zinciri yönetimi (43 program), liman ve terminal işletmeciliği (38), lojistiğe giriş (32), denizcilik temelleri (31), taşıma modlarının karşılaştırılması (28) ve satın alma ile tedarikçi yönetimidir (28).

Bu harita hazırlanırken rehberde eksik görülen başlıklar için altı yeni konu eklendi: **Taşıma modu nasıl seçilir?**, **Limanda yük nasıl ilerler?**, **Uluslararası karayolu taşımacılığı: CMR**, **Freight forwarder ne yapar?**, **İhracat finansmanı, devlet destekleri ve ihracat bedeli** ve **Satın alma ve tedarikçi seçimi**. Kargo sigortası, tedarik zinciri riski, lojistik maliyetleri, serbest bölgeler, satış sözleşmesi (CISG) ve dış ticaret belge seti de mevcut konulara bölüm olarak eklendi.

Tersine bir bulgu da var: rehberin konteyner numarası kontrolü, sevkiyat takvimi, konşimentosuz teslim (LOI) ve dış ticaret portalları gibi pratik konuları derslerde çok az yer alıyor. Bunlar işin günlük sorularıdır; rehber bu açıdan müfredatları tamamlıyor.

Sınırlamalar

- Örneklem tüm üniversiteleri kapsamıyor. Bazı kurumların ders sayfalarına erişilemedi; bu kurumlar haritada yok.
- 934 kaydın 305'inde yalnız ders adı var, içerik bulunamadı. Konu eşlemesi ders adı ve erişilebilen içerik üzerinden yapıldı.

- Eşleme otomatik bir sınıflamayla yapıldı ve elle gözden geçirildi; bazı dersler birden çok konuya dokunuyor.
- Bazı belgeler eski yıllara ait (ör. 2018 ve 2022 tarihli program belgeleri). Ders planları değişebilir; güncel bilgi için kaynak bağlantısındaki resmî sayfayı esas alın.
- Haritada yalnız ders adı, kod, kurum, program ve bağlantı gibi olgusal bilgiler yer alıyor; ders tanımları kopyalanmadı.

Son güncelleme: 11 Kasım 2026.

Sık sorulan sorular

Bu harita hangi kaynaklarla hazırlandı?

Türkiye'de lisans ve ön lisans programlarının ders bilgi paketleri, Avrupa, Amerika ve Asya'daki üniversitelerin modül katalogları ile FIATA, ICS, CILT, ASCM ve ICC gibi kuruluşların sertifika içerikleri tarandı. Toplam 71 kurumdan 93 program ve 934 ders ya da modül kaydı var. Her örnek ders kendi kaynak sayfasına bağlanıyor.

Haritada üniversitelerin bütün dersleri var mı?

Hayır. Yalnız lojistik, taşımacılık, dış ticaret, gümrük, denizcilik ve tedarik zinciriyle ilgili dersler alındı. Örneklem de tüm üniversiteleri kapsamıyor; bazı kurumların sayfalarına erişilemedi. Harita, hangi konuların yaygın okutulduğunu gösteren bir yol göstericidir, resmî bir sıralama değildir.

"Ayrı ders" ile "ders içinde" farkı nedir?

"Ayrı ders", konunun bir dersin ana konusu olduğu programları sayar (ör. "Liman İşletmeciliği" dersi). "Ders içinde", konunun daha geniş bir dersin haftalarından biri olarak işlendiği programları da sayar (ör. bir "Uluslararası Lojistik" dersinde Incoterms haftası).

Ders tanımları neden gösterilmiyor?

Ders tanımları ilgili üniversitenin metnidir. Haritada yalnız ders adı, kodu, kurum, program ve kaynak bağlantısı gibi olgusal bilgiler yer alıyor; içerik için bağlantıdaki resmî sayfaya bakabilirsiniz.

Haritada bir dersin bilgisi yanlış ya da eskiyse ne yapmalıyım?

Ders planları her yıl değişebilir; bazı belgeler eski yıllara ait. Kaynak bağlantısındaki güncel sayfayı esas alın. Yanlış bir bilgi görürseniz iletişim sayfasından bildirebilirsiniz.

KAYNAKLAR

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi — Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık, ders bilgi paketi — https://ects.adu.edu.tr/programme-detail/3/4530/lecture/30832/
Anadolu Üniversitesi Açıköğretim — Lojistik ön lisans, ders tanıtımı — https://abp.anadolu.edu.tr/tr/ders/tanitim/262774/47/2
Bursa Uludağ Üniversitesi — Dış Ticaret ön lisans, bilgi paketi — https://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/271?AyID=34&sayfaCursor=Dersler
Chalmers University of Technology — MSc Supply Chain Management, program planı — https://www.chalmers.se/en/education/your-studies/find-course-and-programme-syllabi/programme-overview/MPSCM/
University of Piraeus — M.Sc. in Shipping, Study Guide 2024-2025 — https://maritime-unipi.gr/wp-content/uploads/2024/12/MSc-in-Shipping-Study-Guide-2024-2025-final.pdf
MIT CTL / MITx — MicroMasters in Supply Chain Management, SC1x — https://mitx-micromasters.zendesk.com/hc/en-us/articles/360035541332-CTL-SC1x-Supply-Chain-Fundamentals
The Hong Kong Polytechnic University — MSc International Shipping and Transport Logistics — https://www.polyu.edu.hk/lms/study/tpg/istl-iss/programme/
ASCM — CLTD 2026 module content outline — https://www.ascm.org/globalassets/ascm_website_assets/docs/credentials/2026-cltd-module-content-outline.pdf
Mesleki Yeterlilik Kurumu — Endüstriyel Taşımacı (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği — https://www.myk.gov.tr/images/articles/MYK_sertifika_ekleri/ulastirma_lojistik_ve_haberlesme/endustriyel_tasimaci_rev02.pdf

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; çalıştığı ya da daha önce çalıştığı kurumların görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabilir ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.